

A fekete nyár: kultúrtörténeti, kertészeti és tájalakítási vonatkozások

A Kárpát-medencében honos, terebélyes koronájú fekete nyárakból mind kevesebbet találunk a folyók és tavak partján, kertekben, parkokban és az utak mentén. A mélyen repedezett sötét kérgű fekete nyár vízközvetben díszlik a legszebben, de meleg száraz homoktalajokon is megél, ahol magas a talajvíz szintje. Legismertebb talán az útsor-faként ültetett oszlopos változata, a jegenyenyár. Rügye, kérge drogot tartalmaz, gyógyászati szerepéről, belső és külső hasznairól a régi füveskönyvek is beszámolnak.

A nyárfa **megnevezésének** eredete a fa ökológiai igényeihez, élőhelyéhez köthető. A magyar nyelv történeti etimológiai szótára a 'nyár' címszó alatt hivatkozik az uráli eredetre, ahol az alapszóalak, a 'nor' eredeti jelentése mocsár, nedvesség lehetett. Ebből származik a víznek, mocsárnak, nedves talajnak és a nedvességet kedvelő növényeknek összefüggő megnevezése. Ez az értelem jelenik meg a középkori említésekben, ahol a „nyérfa” a nedves, mocsaras helyet és a nedves, homokos talajt kedvelő igénytelen fajok nemzetsége, faja, egyede. Vízparton ábrázolja *Plinius Secundus* is a nyárfát az i.sz. I. századból való természetleírásában (1. ábra).

1. ábra. Nyárfa ábrázolása *Plinius* művében

Szamota János, a régi magyar oklevelekben előforduló szavakat tartalmazó oklevél-szótárában a 'nyár' címszó a nyárfa és a nyárerdő értelemhez köthető megnevezéseket sorolja. Több helynevet említ: „Tercia pars tributi pontis Narhyd” stb. A „Nyárad” **földrajzi név** eredete a nyárfákkal szegélyezett vízfolyásra utal. Nyárfasorról (akheriosz) kapta a nevét a görög Akherón folyó. Nyárad, a Maros bal oldali mellékfolyójának neve Erdélyben. Azonos nevű település, Nyárad, Veszprém megyében található, amelynek első, 1237-40 közötti írásos említése „Naryhag”, nyárfákkal benőtt hely, a nyár fajnévből származik. Nyáregyházát 1411. évi oklevélre hivatkozva említi *Csánky* (Nyar, Nyareghaz), amely eredetileg nyárfás hely értelmű lehetett és ez 'egyház' utótag akkor járulhatott hozzá, amikor a falu elpusztult, s csak templomának romja maradt meg. Létezik még a helynevek sorában Felsőnyárad, Kisnyárad, Mezőnyárad.

Melius Péter kétféle nyárfát említ, az egyik fehér, a másik fekete. A **nyárfák hasznairól** elbeszéli, hogy belőle csinálnak a „barbélyok pópiumolajt”. A fehér nyár borbán áztatott héja a „farsábásoknak, kiknek keresztcsontja fáj, igen jó, csepegő vizeletet megállat”. Külsőleg: „az nyárfáknak levelét melegen kösd az fülre, vagy csepegedő ha mézben főzöd, homályos szemet gyógyít. A pópiumolaj jó hévségből támadt dagadások és fájások ellen.” Megismerhetjük az ópium, vagy pópiumolaj készítését is: „Szedd meg az jegenyenyárnak az bimbóit, azelőtt, míg meg nem levelezik, ezt hadd disznóhájbán, tarts[d] ott, míg az több füvek kinőnek, tégy azután aizómát, azaz a házon termő zöld füvet, az mezőn termő zöld sülfüvet is, Crassula majort, vagy Cotyledont, aki olyan mint az bab, az övének sok bulbiskói vannak, mint egy földimogyorónak, rókamonnak és vadbábnak híják ez füvet. Bryonia albát, földi tököt, akinek nagy gyökere vagyon, az kertekben terem, mind az kétféle cypkének rózsabimbóját, az egyik Rubus cypke, a másik ebycypke, azaz galagonyfafű, ennek is az bogóját és az nagy lapunak és a Solanumot, azaz ebszólót. Ezeket törd öszve, és mind az

füveket és legyen az levében az disznóhájbéli pópiumot főzd meg erősen, keverd jól, legyen kenő ír benne.”

A nyárfához kötődő misztikus hitek, hiedelmek

*Jankovics Marcell*től ismerhetjük a fához kötődő hiteket, hiedelmeket. Az animizmus primitív vallási forma alapja az a hit, hogy a közösség valamely állattól, növénytől, ritkábban valamely élettelen tárgytól, totemtől származik. Ez az ősi lélekhit az istenhitek alapja és nagyon sokféle változata létezik. A fák animisztikus tiszteletére számos példát hoztunk már a korábbiakban is. Emlékezzünk a tölgyek templomként való tiszteletére. A nyárfával kapcsolatos hit az észak-amerikai hidatsza indiánoknál jelent meg, ahol a nyárfa árnyékát (árnyéklekét) olyan képességekkel ruházták fel, amely – ha kellő módon közelítenek a fához – segíti őket vállalkozásaikban.

Az *életfák* a szellemvilág és a valóság összekötői. Fáktól származhat emberi lélek, fák lehetnek istenek szellemének lakhelyei és az emberek lelke is tovább él az emlékükre ültetett vagy sírjukon kisarjadt fákban. Aranyalma, aranykörte, topolyafák (nyárok) is gyakran jelennek meg a mesékben, mint megölt hősök vére nyomán kisarjadt fák. Több szerző, köztük *Plinius* is ír a rómaiak fatiszteletéről. „Valamikor régen a fák voltak az istenek lakóhelyei. Az egyszerű nép a környék leg-hatalmasabb fáját az ősi hiedelemnek megfelelően még ma is valamelyik istennek szenteli. A különféle fákat is valamely isten saját tulajdonaként tisztelték, így a tölgy Jupiteré volt, a babér Apollóné, Minerváé az olajfa, Vénuszé a mirtusz, Herkulesé pedig a nyárfa”. Ugyanakkor a *Historia Naturalis*-ből a fák leírásánál megtudjuk, hogy azokat a fákat, többek között a nyárat, amelyek nem hoznak termést, így magról nem szaporíthatók, szerencsétlennek és elátkozottnak tartották.

Jankovics ugyanakkor elbeszéli, hogy a fák, faodúk isteni szellemmel felruházott emberek szülőiként is megjelennek. Az oszlopos nyárfa feltűnik az *Égigérő fa* mesékben, ahol a faanya elrettentő aspektusa bukkan fel. A Tün-

dérszép Ilona meséjében, amikor a hős ki akarja vágni az égigérő jegenyét, a fán kinyílik egy ajtó és kiszól belőle egy öregasszony, hogy másszék inkább fel a fán, nem bánja meg. A hős így is cselekszik, azonban újabb ajtó és mögötte szüntelenül forgó kasza állja útját.

Az életfák között a *fehér nedvet* adó fügefának volt kitüntetett szerepe. A füge elterjedési területénél jóval északabbra a *fehér törzsi fák* – a nyír és a nyár –, valamint a fehér gyantájú fenyőkhöz kapcsolódott ez a képzet. Az életfa és nedve, a tej az élet vize. A fa gyökerei közül felbuzogó forrásából gyűlik össze a varázserejű fehér vizű tó, amelyben a holtak feltámadnak. Egy *Erős János* gyűjtötte mesében a hőst a tündér nyárfává varázsolja. Ikertestvére úgy segít rajta, hogy a nyárfát kettévágja és a tóba löki, ahonnan hétszer szebben tér vissza az életbe.

A fák, amellett, hogy az emberi vagy isteni szellem hordozói és továbbvivői, a faszellemet gyakran antropomorf jeggel megszemélyesítik. A faszellemtől mindmáig legáltalánosabb formája az olyan élő fa, amit a képzelet néhány isteni vagy emberi vonással ruházott fel, sőt olykor szó szerint felöltöztetett. A *Kalevalában* olvashatjuk, amint Lemminkeinen így beszél az erdők istennőjéhez, Mielikkihez:

*„Borítsd az erdőt gyolccsal,
posztóval a rengeteget,
keríts a nyárfára köntöst,
ékes rubát az égerfára!”*

A fekete nyár hiedelmi szerepét naptári helye és élőhelye, valamint fájának vérvörös színe is magyarázza. Plinius leírása szerint „Campaniában a nyárfát a (szeptemberi) szőlővel házasítják össze, s az házastársát ölelve ennek ágai között messze felkapaszkodik”. Ez a hiedelem az ártéri ligeterdők cserjeszintjében élő, nyárfákra felfutó vadon élő szőlők megfigyeléséből ered. A nyár és a szőlő összekapcsolásából adódik, hogy a nyárfa a Dionüszosz kultusszal összefüggésben is említésre kerül. Nyárfalombbal koszorúzták azokat, akiket a bor és a természet nemző erejének istene kultuszába beavattak.

A vizes területeken, vízpartokon élő fák – nyár, nyír, éger – azért váltak a **sorsfordulók jelképeivé**, mert a vizek választóvonalat, határt szabnak a tájban, így egyetemes határjelképpé váltak. A nyárfa az őszi napjegyenlőség szimbóluma, amelyet követően az éjszakák hossza meghaladja a nappalokét, így ennek a napnak gyászos a hangulata. A napjegyenlőség szimbolikus ábrázolásánál a sötétség és a viláosság egyensú-

lyát jelenítik meg. A fehér nyár sötétzöld levélszíne és a molyhos, világos levélfonák közötti ellentét miatt válhatott a napforduló jelképévé – véli Jankovics.

A fekete nyárat sötét lombja, fekete kérge, vérvörös fája teszi a halál szimbólumává. Arany nyárfalevél-koszorúkat és nyakláncokat találtak a 4500 éves mezopotámiai királynősírokon. Az Odüsszeiában Kalüpszó nimfa halálszigetén az alvilág bejáratánál nyárfán, égerfán és jó illatú ciprusfán halálmadarak raja fészkel. *Surányi* írja a nyárfa szimbolikáról, hogy nemcsak a halál, de „a feltámadás jelképe is és a Hold istennő gyógynövénye. A főnőcicák és a kergizet is szent faként tisztelték. Elterjedt hiedelem szerint Krisztus keresztjét is nyárfából ácsolták, s rettenetében azóta is remeg a levele.”

A fehér nyár görög mitológiai vonatkozásairól ír *Godet*. Hellaszban a nyárfát az alvilág istenének, Hádésznek szentelték. A monda szerint Hádész szerelme, Leuké halála után megengedte, hogy az eliziumi mezőkön, ahol a holtak lelkei tartózkodnak, nyárfák nőjenek. A szentnek tartott fák a holtak birodalmában az emlékezés tavának partján nőttek. A fehér nyárfát, mint az alvilág fáját, gyakran ültették temetőkbe, emlékművek köré.

A nyárfa a magyar néphitben is a halál, a fekete gyászt jelképezi.

*„Jegenyefa tetején,
két balló ül feketében,
Gyászzrubájuk engem illet,
Mert engemet már nem szeret*

Az én kedves rózsabimbóm, galambom”.

Lázár Ervin gyűjtése

Famatuzsálemek, kertészeti, útfásítási alkalmazás

Annak ellenére, hogy a nyárok rövid életű puhafák, néhány famatuzsálemet mégis találunk az országban. Szép idős, 5-6 méteres törzsmérőjű fehér nyár példányok találhatók Sárváron, Mosonmagyaróváron, Ercsiben. Az óriás famatuzsálemekhez gyakran családfa-mondák kötődnek. Az egyik legszebb történet a hédervári Kont-fáról íródott, amely a család szigetközi kastélyának parkjában állott, mára már elpusztult. A három vármegye, Győr, Moson és Pozsony határán álló fehér nyárfa korát a hatvanas években 300 évesre becsülték, de *Balogh András* 1968-ban közli, hogy az általa 1953-ban rajzban megörökített fa helyén annak őse állott, amely azóta többször megújult. Hatalmas csonkjá a háborúban kiégett.

A Héderváry család regényes hajlamú utódai a fa lassú pusztulását a 19. század harmincas éveiben a család kihalásával kapcsolták össze. Történetét *Rapaics* írja le. „Gróf Khuen-Héderváry Károly 1911-ben, miniszterelnöksége idején emléktáblával jelölte meg amilyen elmondja, hogy milyen szerepet játszott ez a fa a Héderváry-család történetében. ... Azzal kezdi, hogy ... már a tatárjáráskor állott, s Moson megye rendei alatta gyülekeztek 1241-ben, amikor a papok a tatárok láttára a kenyeret kővé változtatták. A kővé vált kenyér, pénz mondája ősrégi. Ugyanezen fa alatt esküdtek össze a felirat szerint Kont és társai Zsigmond ellen. Az így családi totemmé avatott fa együtt pusztult a Héderváry-családdal, valahányszor az utódok közül egy családtag meghalt, mindannyiszor egy-egy ágát vetette le. ... Vannak olyan fák, amelyek egész ágakat is levetnek magukról, pl. a jegenyenyárfák alatt ősszel méteres ágakat is láthatunk. Az ilyen fa épp olyan választó réteggel készíti elő az ágak leválását, mint az őszi levélhullást. Kisebbségekben a többi nyárfán is mutatkozik ez a jelenség. Nyilvánvaló, hogy a család tagjai ennek alapján alkották meg a Héderváry-fa mondáját, s mivel a Héderváry-család hírnevét Héderváry Kelemen alapította meg, aki vitézül harcolt a tatárok ellen, a feliratnak a tatárjárással kellett kezdődnie.”

E nevezetes fának Balogh András festőművész-tanár gyönyörű rajza, majd *Vajda Ernő* Öreg fák c. könyvében szereplő 1965. évi fényképfelvétel és *Devecseri Gábor* költeménye állít emléket (2. ábra).

E verssel – versenyző fehéryárfát a nép

*Hédervárott „Kont-fá”-nak nevezé.
Az összeesküvők hevét, nevét
örzik, susogják friss levelei.
Zeng minden új ága, Csak törzse
ballgat,
Mert ő ballotta akkor esküjűk.
S most is rájuk figyel, kik tudták miért
ballak
Béke velük.
A zsarnokok
Építbetnek gyönyörű csarnokot,
Szolgálbatnak, közvetve baladást
és szellemet
(véres tetteket nagy idő temet):
hiába – senki mást
nem őriz érző emlék, folyton s mind-
örökre
csak azt, ki először kiált nevükre
nemet.*

Devecseri Gábor verse

2. ábra. A hédervári Kont-fa. Fotó: Vajda Ernő

A koros fekete nyákról Bartha Dénes adott ismertetést az Óriás nyárfák c. cikkében az Erdészeti Lapok 1992. évi júliusi számában. Említi a Raymann János Ádám által 1724-ben bemutatott zempléni odvas fekete nyár törzsét a Latorca mentén, amelynek törzskörmérete $16 \frac{1}{4}$ bécsi ölt tett ki. A szemléltetés végett a 18. századi szerző hozzátette, hogy „belsejében három-négy pár kényelmesen táncolhatott”. Később, a 19. század idején ültették azt a Hont megyei Szud községbeli fekete nyárfát, amelyet a Kont-fához hasonlóan családmonda övez. A fát akkor ültették, amikor Semberly Imre, az 1848-49-es szabadságharc honvédelmi bizottmányának tagja született, és amikor meghalt a fa ágait vihar törte össze. Hatalmas fákból álló feketenyár-csoportot találhattunk a Kenessey család birtokán a Kápolnásnyék melletti Pettendypusztán, amelyben a legerjedelmesebb egyed magassága 31 m, törzskerülete 14 m-t tett ki. Ennél is magasabbra, a leírások szerint 42 m magasra nőtt az a két fekete nyár, amely a Duna-Dráva szögletében a századelőn még állott és a helybeli monda szerint a törökök is hűsöltek alattuk. A Duna mentén Pozsonynál, a szabályozás ellenére is sok szép idős egyed maradt fenn a folyó menti ligetekben. A legszebb, legerjedelmesebb, 5-7 m-es törzskerületű példányokat Reviczky Gyula költő, Deák Ferenc, a haza bölse és Győrök Márton liceumi tanár emlékének szentelte a pozsonyiak kegyelete. Szintén Bartha Dénes írásából tudhatjuk, hogy Martonvásárott a Brunswick kastély angolkertjében, a Rózsa-szigeten álló óriás fekete

nyárat Beethoven-nyárfának keresztelték el, mert azt tartották, hogy a híres klasszikus zeneszerző gyakorta üldöngélt ihletet merítve a Rózsa-sziget békéjében ez idős nyár alatt. Balogh András rajza az 1960-as években már csak a kidőlt famatuzsálem fekvő törzsét örökíthette meg (3. ábra).

A fekete nyár legismertebb fajtája az oszlopos **Populus nigra** cv. *Italica*, a lombardiai nyár vagy jegenyenyár. Heghi szerint az első példányok a 17. század végén Varsó környékére kerültek Dél-Európából, ahol már régóta előszeretettel ültették. Majd 1745-ben Lombardiából Würllitz környékére is eljutott az oszlopos nyár. Godet úgy tudja, hogy a 17. század vége táján vándorolt be ez a nyárfá Perzsiából a Földközi-tenger térségébe, és Közép-Európában csak egy századdal később jelent meg. Szerinte először a Dessau melletti Würllitz parkjába ültettek 1740-ben egy Lombardiából származó porzós fát, amelynek le származottaiként tartják számon a kelet- és közép németországi jegenyenyárakat. A Közép-Rajna-vidék jegenyéi francia eredetűek lehetnek. Napóleon, aki sok utat épített Németországban, nagyon kedvelte ezt a fajtát, és mindenhol fasorokat telepített belőle hadiútjai mentén, így Franciaországban és Elzászban is. Innen átkerülve Svájc nyugati részén szintén igen sok jegenyenyár-fasor volt található.

Az Anglia és Írország fáit bemutató monográfia a jegenyékről elmondja, hogy a Pó folyó mellékéről eredeztetik, ahol vélhetően a 18. század eleje táján jelent meg, mivel korábban sem a klasszikus angol utazók, sem a középkori olasz szerzők nem számolnak be róla az útleírásokban. Viszont Ray és más angol utazók 1763-ban említik a pármái herceg rezidenciáját díszítő csodás fasort a lombardiai Colornóban, amelyről úgy tudták, hogy Levantéből

hozták be és nem Kis-Ázsiából. Az első kis-ázsiai előfordulásról W. G. Broune 1798-ban számol be a Damaszkusz környéki síkságon. Franciaországba 1749-ben került be, és általánosan állítják, hogy Angliában elsőként 1758-ban Essexben ültettek lombardiai nyárat.

A jegenyenyár tájkaraktert formáló, olykor több kilométer hosszú fasorai szerte Magyarországon igen elterjedtek voltak az elmúlt évszázadban. Telepítettek utak mentén, vízpartokon, de ültették parasztudvarokba is villámhárítónak. Az oszlopos nyárat egykoron, s ma is sok helyütt topolyafának nevezik. Rapaics idézi Kazinczy angolkertekről szóló teoretikus összefoglalóját, amelyben beszél a barokk kertekben megcsönkített, megerőszkolt fák természet ellenére való voltáról és dicséri a „nyugalmas nagyságot”, a természetességet. „A nagy stílusú angol kert az, midőn az ember nem kertben, hanem szép természetben véli magát. Mi lehet szebb, mint a Duna ligetei, s szép tölgy-, nyár, s topolyafák a Tisza szélein.”

Betegségérzékenységük miatt más hasonlóan oszlopos, vagy kúpos koronájú fajokkal váltották fel a kiöregedett fasorokat. Néhányat azonban ma is találunk a Balaton-felvidéken Keszthely és Badacsony térségében, a Bakonyban, de a Hanságban és Északkelet-Magyarországon is. Kapocsy György a Kont-fa mellett bemutatja Szegedi Róza badacsonytomaji jegenyefáját, amely a híres Badacsony-hegy oldalában álló, páratlan panorámájú présház előtt dacol az idővel. A ritka méretű jegenye egykoron facsoportban állt, ma már egyedülként maradt meg a múlt idők tanújaként, de száraz ágai jelzik, hogy éveivel talán meg vannak számlálva.

A nyárfasorok – ma főként nemes nyárac – egykoron a jegenye mellett (a fehér és fekete nyárac is) igen elterjedtek voltak településekben, de külterületen is

3. ábra. A Beethoven-nyárfá. Balogh András rajza

4. ábra. A Városliget a Páva-szigettel. Rohbach 19. századi ecsetrajza

mint mezővédő erdősávok és öntöző- és belvízelvezető csatornák partjait kísérő fasorok. A pesti Városliget helyén egykoron az Ökördűlőnek nevezett legelő fásításánál is alkalmaztak nyárfákat. A 18.

században telepítették a Városerdőt, amelyből azután közparkot alakítottak ki. *Schams Ferenc* írja le a Városliget kialakulását. „Városligetnek, vagy Új Nép-kertnek neveznek a város birtokában

levő 308 ha sík földet. ... A Király utca végén kezdődik. A Terézváros szélső háza- it elhagyva nyomban belépünk a nagy lombos nyárfasorba, amelyet mindkét oldalán megnyírt vadgesztenyefák szegélyeznek.” A parkban az egykori mocsaras területen létesített tó közepén lévő szigetet Páva-szigetnek nevezték el. A korabeli ábrázolásokon jól láthatók a vízparti topolyák és más nyárfajok (4. ábra.)

A nyárfasorok sorsa nem volt mindig viszontagság nélküli. A debreceni egyetemi negyedbe vezető jegenyesorról azt tartják, hogy őrtálló huszárok vigyázták a fiatal fák növekedését, miután az első eltelepített csemetéket mind kitorték és elhordták. A fasort újratelepítették és a fácskák mellé Simonyi óbester egyenként őrséget állított. Napjainkban is sok a vandál pusztítás, vagy a tűzifa-szerzés céljából való fakivágás az utak mentén is. Fontos volna a kiöregedett, illetve az illegálisan kivágott fák pótlása, különösen matuzsálemi kort megélt sorfák és történelmi emlékhelyeinket díszítő példányok esetében.

Akadémiai díj

A Magyar Tudományos Akadémia elnöksége a NYME rektorát, Prof. Dr. Faragó Sándor intézetigazgató egyetemi tanárt, a mezőgazdasági tudomány kandidátusát, Prof. Dr. Koloszar József tanészékvezető egyetemi tanárt, a mezőgazdasági tudomány kandidátusát és Prof. Dr. Mészáros Károly intézetigazgató egyetemi tanárt, az Erdőmérnöki Kar dékánját, a mezőgazdasági tudomány kandidátusát a természetközeli erdő és vadgazdálkodás területén kifejtett kiemelkedő tudományos eredményeikért megosztott akadémiai díjban részesítette.

2004. április 27-én Vizi E. Szilveszter, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke Prof. Dr. Faragó Sándor intézetigazgató egyetemi tanár, a NYME rektora, a mezőgazdasági tudomány kandidátusa, Prof. Dr. Winkler András intézetigazgató egyetemi tanár a NYME rektorhelyettese, a mezőgazdasági tudomány doktora, Prof. Dr. Neményi Miklós intézetigazgató egyetemi tanár, a NYME MÉK dékánhelyettese és Prof. Dr. Winkler Gábor intézetigazgató egyetemi tanár, a műszaki tudomány kandidátusa részére közgyűlési képviselő megbízó levelet adott át. Az Agrártudományok Osztálya Erdészeti Bizottságához tartozó

nem akadémikus köztestületi tagok három évre választották közgyűlési képviselőjükké Prof. Dr. Faragó Sándort és Prof. Dr. Winkler Andrást, s az Agrárműszaki, Mezőgazdasági Biometriai-Biomatematikai és Mezőgazdasági Biotechnológiai Bizottságához tartozó nem akadémikus köztestületi tagok pedig három évre választották közgyűlési képviselőjükké, Prof. Dr. Neményi Miklóst.

A Műszaki Tudományok Osztálya Építészettörténeti és Műemléki, Építészettudományi, Településtudományi Bizottságához tartozó nem akadémikus köztestületi tagok ugyancsak három évre választották közgyűlési képviselőjükké Prof. Dr. Winkler Gábort.

A megválasztottak az MTA közgyűlésének tagjaként segítik a következő három évben a közgyűlés munkáját.

A MTA közgyűlésnek május 3-i döntése nyomán az akadémikusok testülete negyven új taggal bővült. Az új levelező tagok közé választotta az Agrártudományok Osztálya Erdészeti Bizottsága Prof. Dr. Mátyás Csaba egyetemi tanárt, a mezőgazdaság tudomány doktorát, a NYME Környezettudományi Intézetnek vezetőjét.

A kitüntetetteknek gratulálunk!

34 éves, erdő- és vadgazdálkodási technikus, több mint 10 éves szakmai gyakorlattal munkát keres. Minden megoldás érdekel. Tel.: 06 20 9937-908

Ember és fa

Mennek az úton. Szinte egymásba nőve. Ölében a műanyag cserép és benne ül puhán rezgő zöld lombja rejtekében a fa. A tápanyagtartály sárgás levéből hosszú, lassú körtöykat iszik és mesterségesen dús koronája ontja az oxigént. Főlaernyő borul az arca és a növény fölé. Egy kilégzés, egy belégzés. Beszippantja a kifújt levegőt és oxigént lehel az ember szomjas torkába.

Csak mennek. Az utcán a többi ember, ölükből cserép s benne fák bólogatnak. Egymásból élnek; belégzés, kilégzés.

Egész erdő imbolyog a savas esőktől feketére mart falak között, a széthullott, mérgezett légkör neon-színű ködfelhőiben.

Mennek egyre összenőve, csak a növényt nézik, egymást észre sem veszik.

Már csak puha, illatos, párásan rezgő, fényes zöld leveleket csókolunk, csókolunk ez tán.

Sárvári János